DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ PREZESA UOKiK NA PODSTAWIE USTAWY O OGÓLNYM BEZPIECZEŃSTWIE PRODUKTÓW

Priorytetem polityki konsumenckiej – zarówno europejskiej, jak i polskiej – jest zapewnienie wszystkim uczestnikom rynku maksymalnie wysokich standardów bezpieczeństwa. Aby ten cel osiągnąć, konieczne jest nie tylko reagowanie na zagrożenie już istniejące, lecz również zapewnienie, by wszystkie znajdujące się w obrocie produkty były bezpieczne. Bezpieczeństwo produktów nie tylko służy ochronie życia i zdrowia konsumentów, ale także przyczynia się do zwiększenia zaufania obywateli do Państwa. Prezes UOKiK uczestniczy w zapewnieniu bezpieczeństwa konsumentom posługując się wieloma narzędziami prawnymi, z których najważniejszym jest ustawa o ogólnym bezpieczeństwie produktów.

Prezes UOKiK jest – zgodnie z ustawą z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz. U. Nr 229, poz. 2275 oraz z 2007 r. Nr 35, poz. 215) - organem sprawującym nadzór nad ogólnym bezpieczeństwem produktów. Swoje zadania realizuje przy pomocy Inspekcji Handlowej, która prowadzi kontrole produktów w zakresie spełniania ogólnych wymagań bezpieczeństwa.

Ustawa określa ogólne wymagania dotyczące bezpieczeństwa produktów, obowiązki producentów i dystrybutorów w zakresie bezpieczeństwa produktów oraz zasady i tryb sprawowania nadzoru w celu zapewnienia bezpieczeństwa produktów wprowadzanych na rynek. Wymagania w niej określone dotyczą wszystkich produktów przeznaczonych dla konsumentów i odnoszą się do nich w zakresie, w jakim nie mają ewentualnego zastosowania przepisy bardziej szczegółowych regulacji, określających wymagania bezpieczeństwa.

Przepisy ustawy mają zastosowanie do:

- wszystkich produktów, dla których przepisy odrębne nie określają szczegółowych wymagań

Przykładem takich produktów są np. rowery, meble lub proste narzędzia, co do których nie ma szczególnych aktów prawnych, regulujących wymagania bezpieczeństwa.

- zagrożeń związanych z produktami, dla których przepisy odrębne określają szczegółowe wymagania dotyczące bezpieczeństwa, jeżeli zagrożenia te nie są objęte przez przepisy odrębne.

Takimi produktami są np. zabawki i inne wyroby, podlegające dyrektywom nowego podejścia. Produkty te posiadają przepisy szczegółowe dotyczące bezpieczeństwa, ale pomimo ich spełniania, mogą stanowić zagrożenie dla życie lub zdrowia ludzi.

- produktów, dla których przepisy odrębne określają szczegółowe wymagania dotyczące bezpieczeństwa – w zakresie, w jakim nie regulują tego przepisy odrębne – art. 10 ust. 2-6 – art. 33 ustawy.

Chodzi tu np. o obowiązek współpracy z Prezesem UOKiK i IH czy też powiadamiania Prezesa UOKiK o produktach niebezpiecznych. Obowiązki te istnieją również w stosunku do producentów wyrobów, które posiadają własne przepisy sektorowe. Jeśli producent zabawki lub kosmetyku

zorientuje się, że jego produkt nie spełnia wymagań bezpieczeństwa, to powinien powiadomić o tym fakcie Prezesa UOKiK, zgodnie z obowiązkiem zawartym w ustawie o ogólnym bezpieczeństwie produktów.

ELIMINOWANIE Z RYNKU PRODUKTÓW NIEBEZPIECZNYCH

Najczęstszym źródłem informacji o produktach niebezpiecznych są ustalenia kontroli przeprowadzonych przez Inspekcję Handlową, która przekazuje do UOKiK ok. 65% wszystkich informacji, które stanowią podstawę do podjęcia działań w tym zakresie. Dla porównania, skargi konsumentów stanowią około 25% wszystkich uzyskiwanych przez Prezesa UOKiK informacji. UOKiK uzyskuje też informacje o niebezpiecznych produktach od innych państw członkowskich, za pośrednictwem europejskiego systemu szybkiej wymiany informacji o produktach niebezpiecznych RAPEX.

W 2006 r. UOKiK podjął działania w **151** przypadkach, z czego w **88** wszczęto postępowania administracyjne, a w **63** – przeprowadzono czynności wyjaśniające.
W okresie 1 stycznia – 30 kwietnia 2007 r. Prezes UOKiK podjął działania w **77** przypadkach, z czego w **55** wszczął postępowania administracyjne, a w **22** podjął czynności wyjaśniające.

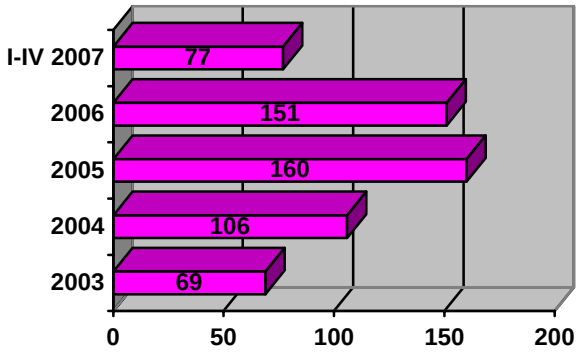

Porównanie liczby czynności wyjaśniających podjętych w latach 2002-2007

W przypadku stwierdzenia, że produkt może stwarzać zagrożenie w określonych warunkach, dla określonych kategorii konsumentów lub że produkt nie jest bezpieczny, Prezes UOKiK może nałożyć na producenta lub dystrybutora określone obowiązki w drodze decyzji. Decyzja taka nie jest wydawana, jeśli przedsiębiorca w toku postępowania dobrowolnie podejmie działania mające na celu wyeliminowanie zagrożeń stwarzanych przez produkty i przedstawi Prezesowi UOKiK dowody potwierdzające podjęcie tych działań.
Zdecydowana większość przedsiębiorców w toku prowadzonych przez Prezesa UOKiK postępowań podejmuje z własnej inicjatywy działania mające na celu usunięcie z rynku wprowadzonych przez

siebie produktów niebezpiecznych lub usunięcie stwarzanych przez nie zagrożeń. Dlatego większość postępowań kończy się wydaniem decyzji umarzającej postępowanie.
W 2006 r. Prezes UOKiK wydał **80** decyzji umarzających postępowanie i **30** decyzji nakładających na przedsiębiorców obowiązki określone w ustawie o ogólnym bezpieczeństwie produktów, w tym między innymi nakazujących wyeliminowania zagrożeń stwarzanych przez produkt, ostrzeżenie konsumentów, zakaz wprowadzania produktu na rynek czy odebranie produktu z rynku.
W dotychczasowym okresie roku 2007 Prezes UOKiK wydał **25** decyzji umarzających postępowanie administracyjne oraz **11** decyzji nakładających na przedsiębiorców obowiązki.

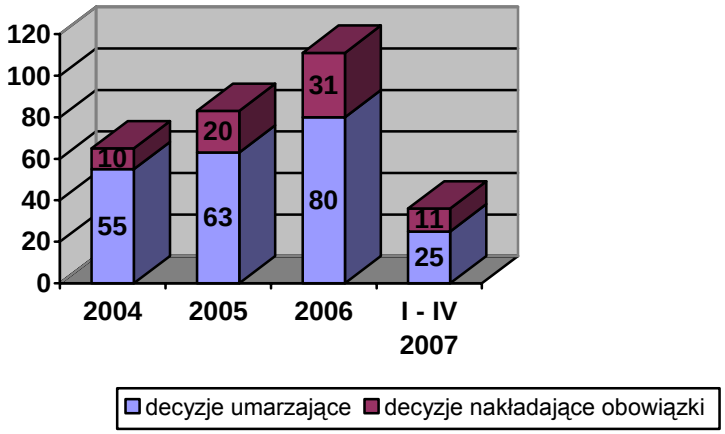

Porównanie decyzji wydanych przez Prezesa UOKiK w latach 2004 - 2007

PRODUKTY, KTÓRYCH BEZPIECZEŃSTWO JEST NAJCZĘŚCIEJ KWESTIONOWANE

Do grup produktów, w stosunku do których Prezes UOKiK najczęściej podejmuje interwencje należą:
- produkty włókiennicze, w szczególności ubranka dziecięce (zawierające sznurki lub w których przekroczono dozwoloną zawartość formaldehydu),
- meble (zarówno domowe, jaki plastikowe),
- produkty dla dzieci – wózki, łóżeczka, wysokie krzesełka,
- proste narzędzia ręczne (młotki, kilofy, siekiery),
- rowery dziecięce.

REJESTR PRODUKTÓW NIEBEZPIECZNYCH

Prezes UOKiK prowadzi również krajowy system informacji o produktach niebezpiecznych. System jest publicznie dostępny i gromadzi następujące informacje:

KRAJOWY SYSTEM INFORMACJI O PRODUKTACH NIEBEZPIECZNYCH			
produkty niespełniające ogólnych wymagań bezpieczeństwa	wyroby niezgodne z zasadniczymi wymaganiami	produkty niespełnające szczegółowych wymagań (wpisywane na wniosek PIS, IJHARS, URPLWMiPB)	inne produkty
31	**105**	**3**	**0**

liczba wpisów w 2006 r.

Jeden z elementów systemu stanowi **rejestr produktów niebezpiecznych**. Są do niego wpisywane produkty, które Prezes UOKiK uznał – w drodze decyzji – za niebezpieczne.
W 2006 r. do rejestru produktów niebezpiecznych wpisano **31** nowych produktów, natomiast w 2007 r. - **7**. Zarówno rejestr, jak i cały system są dostępne na stronie internetowej UOKiK.

DOBROWOLNE POWIADOMIENIA PRZEDSIEBIORCÓW O WPROWADZONYCH PRZEZ NICH NA RYNEK PRODUKTACH NIEBEZPIECZNYCH

Przedsiębiorca, który stwierdzi, że jego produkt stwarza zagrożenie, powinien wycofać go z rynku, wymienić lub zwrócić koszty jego nabycia konsumentowi a także poinformować zarówno konsumentów jak i Prezesa UOKiK, o wykrytych nieprawidłowościach i podjętych przez siebie działaniach naprawczych.

W 2006 r. przedsiębiorcy przekazali **51** takich powiadomień, natomiast do końca kwietnia 2007 r. - 38.

Znacząca większość przekazywanych przez przedsiębiorców powiadomień dotyczy samochodów. Pozostałe produkty wskazywane w powiadomieniach to m.in.: sprzęt AGD, motocykle, odzież, meble, sprzęt sportowy.